No. 1493 Zaterdag 10 Augustus 1912. 29ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire, Aruba en de Bovenwindsche eilanden per drie maanden fl. 2.— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10.—
Afzonderlijke nummers fl. 0.15.
Prijs der Advertentiën van 1—7 regels f. 0.50; voor elken regel meer 7½ cts.

BUREAUX VAN DIT BLAD
Redactie en Administratie
Oud No. 223. Nieuw No. 4.
Waterkant, Overzijde.

Es Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagá padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire, Aruba, St. Martin (P. H.), St. Eustatius i Saba fl. 10.— pa anja
Un numero sol fl. 0.15.
Anuncio di 1 te 7 regel f 0.50 cada regel mas 7½ cts.

De havenverbetering.

Maandagmiddag ontvingen wij van den Heer De Vries de vriendelijke uitnoodiging tot een watertochtje per motor „Elze".

Dankbaar namen wij deze welkome gelegenheid aan om nu eens alles van nabij op te nemen.

Het bootje liep vlug, en toch duurde het nog lang, voor we in 't Schottegat waren. Als langs de geheele oostzijde der St. Anna-baai een openbare verkeersweg moet komen, breed genoeg om ruimte te geven aan een goederentrein, aan karren en voetgangers, zal er nog heel wat tijd overheen gaan vóór onze haven in orde is. Daarbij zal zulk een weg schatten met geld kosten. Een zeer groot gedeelte zal boven het water moeten worden aangelegd, daar de afstand tusschen de rotsen en de haven te smal is.

De Handels-commissie raadt dezen aanleg aan, zoo het mogelijk is.

Nu, mogelijk is het.

Maar, is het ook noodig?

In het voorbijvaren zagen we verschillende groote open en overdekte lichters, welke door sleepmotoren worden voortbewogen, en zelf gingen wij heel snel in dergelijken motor. Voor goederenvervoer en personenverkeer tusschen Schottegat en Willemstad is de waterweg de meest natuurlijke en de goedkoopste. Waarom dan nog de kosten gemaakt voor een weg over land? De goederen moeten toch overgeladen worden in eenig vervoermiddel, hetzij dan trein of sleepboot; de passagiers zullen evenzeer van trem, trein of rijtuig gebruik maken. Een gemakkelijk passagiersmotortje zal hen wel zoo vlug ontschepen en in de stad brengen.

Wij, voor ons, zien dus de noodzakelijkheid van een duren verkeersweg over land niet in, en zouden vooreerst een proef met sleep- en passagiersbootjes willen nemen. Dat is goedkooper, het kost den Staat geen cent, en is een middel waardoor het verkeer onmiddelijk meer modern wordt.

Wanneer alle agentschappen dergelijke bootjes aanschaffen en ze beschikbaar stellen voor de passagiers hunner lijnen, is deze quaestie heel eenvoudig opgelost.

Het gebruik, dat de agentschappen zorg dragen de passagiers aan boord te brengen en van boord te halen, is in vele groote havens in zwang en zou ook hier aanbeveling verdienen.

Dit over den weg naar het schottegat.

Nu over de werkzaamheden ter verbetering onzer haven.

Welke werkwijze zal hier nu gevolgd worden?

Thans is in de onderzeesche rots tusschen Rif- en Waterfort een vrij diepe geul waardoor de schepen onze haven binnenkomen. Deze geul biedt echter slechts, over ± 45 M breedte voldoende vaardiepte, wat voor het reeds bestaande scheepvaartverkeer te weinig genoemd moet worden. Is het voor schepen van groote afmetingen bij eenigszins ruw weer reeds moeilijk juist door zoo'n nauwe opening te sturen, zooveel te meer is dit hier het geval waar bijna voortdurend een sterke stroom langs de kust loopt. Het vereischt dan ook heel wat routine om een lang schip binnen te loodsen, waarbij de voorsteven reeds in stil water is, terwijl het achterschip nog door den stroom wordt omgezet, zonder voor of achter te raken.

Eindelijk, waarbij de te verwachten grootere drukte na de opening van het Panamakanaal den doorslag heeft gegeven, is na lang wikken en wegen besloten den ingang te verwijden en een vaarbreedte te geven van 80 M. bij eene diepte van 10.50 M. onder Laagwater, overeenkomende met 11.10 M. onder Hoogwater.

Dan zullen de schepen zonder gevaar kunnen binnenloopen en in de ruime, diepe St Annabaai en verderop in een groot deel van het Schottegat een veilige, rustige ankerplaats vinden. Alleen één verradelijke punt verheft zich boven den bodem van dit gedeelte van het Schottegat. Met steile wanden staat daar een rots metend van boven nog geen 25 M. in diameter, waarvan de kop reikt tot 8 à 7 M. onder Laagwater, juist hoog genoeg om groot gevaar voor de zwaaiende schepen op te leveren.

In het werkplan is daarom ook het opruimen van deze hindernis opgenomen, waarmee deze week een aanvang werd gemaakt.

Doordat de stroom langs de kust vrij constant van Oost naar West loopt is in den havenmond de rots bij het Riffort nagenoeg schoon geschuurd, terwijl aan de overzijde bij het Waterfort zand en vuil zich daar op neer zet.

Om dit laatste op te ruimen is in Holland een zandzuiger besteld, welke tegen het eind van dit jaar hier verwacht kan worden. Om de oplevering te bespoedigen werd bij de beoordeeling der prijsopgaven van dezen zuiger ook de gevraagde leveringstijd als factor aangemerkt, terwijl voor elken dag waarmee deze termijn wordt overschreden eene korting op de aanneemingssom zal geschieden.

Bij het verbrijzelen van de rots wordt gebruik gemaakt van spring gelatine* waarna de losgewerkte steenen, voorzoover ze niet naar een dieper gedeelte zijn gegleden, door den reeds lang aanwezigen grijpemmerbaggermolen zullen worden verwijderd.

Om zoo voordeelig mogelijk te werken is het duidelijk dat niet aan één zijde, maar aan weerszijden der geul een strook van de schuin oploopende rots zal worden afgenomen De breedte tusschen beide forten bedraagt ruim 150 M. zoodat de toeschouwer voor en na de verbetering geen enkele verandering zal kunnen bespeuren.

Het meest tijdroovend is het laten springen der rotsen. Hoe grooter de ladingen zijn welke hierbij worden gebruikt, hoe meer het werk ook zal vorderen. Maar in deze hoeveelheden is men beperkt én door de gevolgen die te zware ontploffingen aan nabij gelegen gebouwen zouden veroorzaken én door het levensgevaar welke het voor de verwerkers meebrengt.

Ook de juiste plaats der mijn is van grooten invloed, daar het bijv. geen nut zou hebben op een plaats van reeds voldoende diepte, nog weer een stuk af te slaan, terwijl vlak ernaast misschien een dam zou blijven staan.

Om nu zoo stelselmatig mogelijk te kunnen werken is er een z.g.n. ontstekingsschip gebouwd waar de mijnen worden gereed gemaakt en op de juiste plaats aangebracht.

Nadat nauwkeurig het te verwijderen rotsgedeelte is opgemeten, wordt deze plaats op den wal aangegeven door twee, elkaar snijdende, richtinglijnen (door middel van houten baken). In het snijpunt hiervan wordt het schip met den kop op den wind voor anker gelegd. één anker vooruit, drie ankers aan de bovenwindsche- en twee aan de benedenwindsche zijkant. Daar de zijankers stekend (d.w.z. schuin voor en achteruit), staan, kan nu de schuit in alle gewenschte richtingen met behulp van lieren worden verhaald. De lengteas van het schip wordt gebracht juist in één der richtinglijnen; het achterschip komt te liggen boven de buitenste (d.w.z. diepste) zijde van het te verwijderen rotsgedeelte. Daar het snijpunt binnen boord valt is iedere beweging van het schip, zoowel voor als achteruit, links en rechts, na te gaan.

Op een hulppeilschaal in de onmiddellijke nabijheid is steeds de hoogte van den waterstand te lezen.

Nu kan de eerste mijn worden aangebracht. Achter op het schip is hiertoe aan een houten schraak een katrol bevestigd waardoor, vanaf een lier, een staaldraad loopt waaraan een ijzeren buis is opgehangen. Deze buis loopt van boven door een geleider. Onder aan de buis wordt de mijn geplaatst en zoo samen naar beneden gelaten; het gewicht van de lange buis drukt hem vast tegen den bodem.

De ontsteking geschiedt electrisch. Een komvormige uitholling zal zijn ontstaan waarvan de afkomstige brokstukken in den beginne langs de helling naar beneden glijden.

Met het stukslaan der rots zal ook tevens de ijzeren buis zijn beschadigd; om dit nu zoo min mogelijk oponthoud en kosten te doen veroorzaken is de mijn niet direct aan het buiseind vastgemaakt, maar aan een daaraan bevestigd dun stuk hout. Bij iedere ontploffing zal dit worden verbrijzeld, doch de buis blijft gespaard. Het hout is telkens makkelijk te vervangen.

Door een inrichting kan de buis door den geleider ook in verschillende schuine standen naar beneden worden gelaten, waardoor niet telkens na elk schot het schip behoeft te worden verhaald.

Zoo wordt steeds van den buitenkant naar den oever gewerkt wat mede het voordeel heeft dat geleidelijk van af het begin der werkzaamheden de doorvaartwijdte vermeerdert.

Om proefondervindelijk na te gaan welke ladingen het meest geschikt zijn en op welke onderlinge afstanden de mijnen dienen te worden gelegd, zijn eerst proefnemingen in het Schottegat gedaan, waarbij duikers de uitkomsten beneden hebben opgenomen.

Is daarna de klip aldaar geheel opgeruimd dan wordt in den havenmond begonnen.

Het eerste schot werd Dinsdag ll. gelost, en met uitstekend gevolg. Een groot stuk rots werd losgewerkt en viel in zee. Men schijnt dus de goede methode te pakken te hebben. Als het zoo doorgaat, zal het rif in het Schottegat spoedig zijn weggenomen en kan men aan de verbreeding van den havenmond beginnen.

* Springgelatine is een krachtiger ontploffingsmiddel nog den dynamiet door het procentsgewijze veel sterker gehalte aan nitro-glycerine.

Kruimkens voor verstand en hart.

Wees goed voor uwe ondergeschikten en tracht u ook in hun belangen en behoeften te verplaatsen, dan zult gij ervaren, hoe gevoelig ze zijn voor een vriendelijk woord.

***

Woorden van drift zijn als vonken: spatten zij de ruimten in, dan dooven zij dadelijk; maar wee, zoo ze iets ontvlambaars raken.

FEUILLETON.

Napoleon I en Pius VII.

Een historische herinnering.

Men is in het Moederland druk bezig, zich te bereiden voor het feestjaar 1913. Allerlei historische tooneelen worden opgehaald, die nu honderd jaar geleden, in en om ons vaderland werden afgespeeld.

Daaronder zijn er, die misschien in de pers minder de aandacht zullen trekken, maar er toch niet minder de belangstelling van ons, Katholieken, om waardig zijn. Zoo lezen wij o.a. in verschillende Fransche bladen, dat het 20 Juni, honderd jaren geleden was, dat Paus Pius VII als gevangene van den grooten dwingeland Napoleon I te Fontaine-bleau aankwam.

't Waren droevige tijden voor de Kerk in die dagen. 't Is waar, met ijzeren vuist had Napoleon de revolutie bedwongen. Hij had den godsdienst in Frankrijk in eere hersteld, zij het ook op zijne manier, door er een rijk getooide en goed onderhouden slavin van te maken, die met zilveren ketenen aan den Staat gebonden was; maar er was toch een geregelde toestand getreden in de plaats van de verwarring, de gruwelen en bloedtooneelen der revolutie. Daar stond echter tegenover, dat Napoleon op schandelijke wijze misbruik maakte van zijne macht; alles moest voor hem bukken, ook de Paus zou voor hem buigen en een gedwee werktuig worden in zijne hand.

Ongeloofelijk zijn de middelen, die hij tot bereiking van dat doel aanwendde. Hij liet den Paus in Rome gevangen nemen, in Savona opsluiten en jaren lang daar gevangen houden. Toen hij daarmede niets won, liet hij hem door gendarmen overbrengen naar Fontainebleau in Frankrijk. De Paus was echter door zijne lange gevangenschap en door de vermoeienissen der reis zóó uitgeput, dat hij onderweg op den Mont-Cénis dreigde te bezwijken; men zag zich genoodzaakt, hem mid den in de bergen de HH. Sacramenten der Stervenden toe te dienen. Langzaam echter herstelde de Paus en kwam den 20sten Juni 1812 als een geraamte te Fontainebleau aan.

Hier werd Z.H. het voorwerp niet der teederste zorgen, maar van allerlei intriges, ook van personen, van wie hij het recht had, eene geheel andere behandeling te verwachten. Allerlei concessies trachtte men den Paus af te persen, o.a. dat hij zou toestemmen in den roof zijner staten en eenvoudig Fransch burger zou worden onder de oppermacht van Napoleon. Zoo zou Napoleon èn het tijdelijk èn het geestelijk oppergebied van Europa in handen hebben. Dat van Pius VII te verkrijgen, was hem in Savona niet gelukt; nu hoopte hij het gemakkelijker in Fontainebleau klaar te spelen, waar de Paus beroofd zou zijn van zijne raadgevers en slechts omringd zou worden door creaturen van Napoleon.

Is het wonder, dat de uitgemergelde Paus, verzwakt door ziekte en de vermoeienissen der reis, alleen en verlaten, soms concessiën deed aan den geweldenaar, die hij naderhand in helderder oogenblikken met alle kracht herriep? Wij kunnen hier de listen en lagen, die den Paus in zijne gevangenis gelegd werden, niet in bijzonderheden vermelden. Genoeg zij het te zeggen, dat krachtiger naturen dan de uitgeputte grijsaard te Fontainebleau, zich moeilijk zouden hebben kunnen ontworstelen aan het net van list en logen, dat rondom den Paus gespannen werd.

De Paus beriep zich op den rechterstoel van God tegen de dwingelandij van den Keizer en vond in de heilige overtuiging zijner rechten de kracht om den geweldenaar met de excommunicatie niet alleen te dreigen, maar te straffen.

Napoleon bevond zich in Duitschland en schitterde in al den glans zijner aardsche majesteit te Dresden, omringd van Koningen, die als nederige dienaren voor hem bogen. Hij scheen aan het hoofd van zijn leger van bijna 500.000 man op het toppunt zijner macht. Hij was op weg naar Rusland naar...... Moskou en de Beresina.

Toen de excommunicatie des Pausen hem bereikte, heeft hij het verwaande woord gesproken: „Denkt dan de Paus, dat de excommunicatie de geweren uit de handen mijner soldaten zal doen vallen?" De ijsvlakten van Rusland gaven reeds in November van datzelfde jaar het antwoord op die uitdaging. Van dat ontzaglijke leger van bijna 500.000 soldaten, keerden er nauwelijks 30.000 in Frankrijk terug, die allen konden getuigen, dat werkelijk de geweren uit de handen der soldaten waren gevallen en alzoo letterlijk het strafgericht vervuld was, dat Napoleon zelf had aangeduid.

Vernederd en beschaamd keerde Napoleon naar Fontainebleau terug; maar wie meenen zou, dat zijn trots gebroken was, vergist zich. Hij zette zijne kuiperijen voort, verkreeg niets van Pius VII, maakte zich woedend tegen den Paus, die tegenover al de uitvallen van Napoleon de verhevenste kalmte bleef bewaren.

Doch weldra volgden de gebeurtenissen, die den val van Napoleon veroorzaakten, elkander met groote snelheid op. Pius VII keerde in zijne Staten en in Rome terug; Napoleon zag zich genoodzaakt, in hetzelfde paleis van Fontainebleau, waar hij den Paus zoozeer gemarteld had, den afstand van den keizerstroon te teekenen. Hij had van den Paus gegeten; hij is ervan gestorven. Qui mange du Pape en meurt.

Die geschiedenis, nu honderd jaren oud, is rijk aan leering. Wij zullen niet te veel kwaad zeggen van dat misbruikte genie, dat Napoleon I heette. Hij heeft te veel goed gedaan om er veel kwaad — en te veel kwaad om er veel goed van te zeggen, schrijft een geestige Franschman. Maar als iets duidelijk in 't licht treedt in de geschiedenis van dezen man van ijzer en bloed, dan is het wel de waarheid, dat boven de macht van geweren, kanonnen en ontzaglijke legers er nog een andere macht is, de macht van het Pausdom en de macht van God, die het steunt. In een helder oogenblik op St. Helena heeft Napoleon dit zelf erkend:

„Toen ter tijd", zegde hij, „was ik alleen door godloochenaars omringd; zij haalden mij gemakkelijk over tot de meening, dat ik den godsdienst evengoed kon reglementeeren als de rest. De Paus schikte zich niet naar mijn wil. Ik liet hem gevangen nemen en die greep is een der voornaamste oorzaken van mijn val geweest."

Die geschiedenis leert ons ook, dat wij den moed nooit moeten verliezen. Al is de nacht, die de Kerk soms omgeeft, nog zóó donker, het daghet toch altijd weer in 't Oosten. De Kerk heeft meer van die crisissen doorgemaakt en is er altijd krachtiger en schooner uit te voorschijn getreden. Nog was Pius VII wel niet de stalknecht van den Keizer, gelijk Paus Marcellus het was van Diocletiaan en Maxentius, maar Napoleon wilde hem toch verlagen tot lakeiendienst. Doch de vernederde is de verhevene geworden en de verhevene de vernederde. 't Is de zich altijd herhalende geschiedenis der rots van Petrus. Geen macht ter aarde is tegen haar bestand. Het verledene van 20 eeuwen is onze troost in het heden en onze hoop voor de toekomst.

't Verwondert ons dan ook niet te vernemen, dat de Fransche Katholieken,— en die zijn er, Goddank! nog van den ouden, edelen stempel,— van plan waren dezen gedenkdag niet ongemerkt te laten voorbijgaan. De Bisschop van Meaux, in wiens bisdom Fontainebleau gelegen is, heeft in deze laatste stad een oefening van gebed en eerherstel gehouden, waarbij niet onbezocht bleef het eenvoudige houten altaartje, waaraan Paus Pius VII gedurende zijne gevangenschap dagelijks de H. M. las en de kracht putte, om het hoofd te bieden aan den grootsten geweldenaar, die de geschiedenis der laatste eeuwen gekend heeft.

De Tijd.

Strenge Quarantaine-maatregelen.

In *The New-York Maritime Register* van 17 Juli lazen we het volgende: „Aan al de havens van den Atlantischen Oceaan en de Golf van Mexico is geseind strenge voorzorgen te nemen om de verspreiding der Pest te voorkomen.

De Chef van de Algemeene Gezondheidscommissie en van den Marine Hospitaaldienst, Dr. BLUE, telegrafeerde aan de autoriteiten van Portland Me, Boston, Providence, New-York, Perth Amboy, Baluah, New Orleans, Pensacola en Galveston.

Hun allen werd aangezegd, naar aanleiding van het uitbreken der pest op Porto-rico en Cuba, zich in verbinding te stellen met de respectieve stedelijke autoriteiten om de ratten op te koopen, te onderzoeken en te verdelgen, in 't bizonder langs het waterfront. Den assistent dokter R. H. VON EZDORF werd gelast zich naar de buiten-quarantaine van Havanna te begeven. Dr. GUITERAS, chef van het marine-hospitaal te Havanna telegrafeerde 7 Juli ll. dat er een groote sterfte onder de ratten was in de Mercaderosstraat, welke beschouwd werd als besmettinghaard van de pest. Er werd noen order gegeven alle schepen bestemd voor havens van de Vereenigde Staten uit te rooken Onmiddelijk na lossing der vracht worden alle ratten verdelgd, terwijl de schepen niet aan de kaden, in de dokken of aan de werven mogen liggen. De vracht moet geinspecteerd en goedgekeurd worden door de Gezondheids-commissie. Van Havanna mag geen scheepsvolk geworven worden, noch mag aan de bemanning der schepen verlof tot passagieren aan wal worden gegeven. Alle passagiers van Havanna moeten afzonderlijk onderzocht worden, voor dat zij mogen vertrekken; het moet minstens zeven dagen geleden zijn dat zij besmette plaatsen bezochten. Is dit niet het geval, dan moeten zij zeven dagen op Trisconia doorbrengen, de quarantaine-inrichting dicht bij Havanna.

Op Key West en te New Orleans zullen de passagiers en het scheepvolk streng onderzocht worden, vooral omtrent hun temperatuur, terwijl alle schepen zullen worden uitgerookt, zoolang totdat de Gezondheids-commissie verklaart, dat de noodige voorzorgsmaatregelen te Havanna voldoende worden toegepast. Schepen die van Havanna komen moeten bij Key-West op stroom blijven liggen om te voorkomen dat ratten aan wal gaan. Te New-Orleans zullen de autoriteiten de geloste goederen inspecteeren en, als het noodig is, uitrooken."

Naschrift van de *Redactie*.

Zeer gaarne sluiten wij ons aan bij de verschillende Collega's, die aan den Geneeskundigen Dienst alhier hulde brengen voor hun voorzichtigheidsmaatregelen.

Wij achten het uitstekend, dat de zindelijkheid onzer straten, erven en huizen van Gouvernementswege wordt nagegaan, en dat de prijs van gevangen ratten en muizen werd verhoogd.

Beleefdelijk wenschen wij echter in overweging te geven niet slechts de niet-geïnfecteerde ratten van Curaçao, maar vooral de veel gevaarlijker ratten van elders, aan boord der schepen, te verdelgen. Het besmettingsgevaar immers schuilt voornamelijk in de ratten aan boord der schepen, die van besmette plaatsen komen. Het Clayton-apparaat, dat een paar jaar geleden besteld werd en nog altijd in bewaring is bij Openbare Werken, kan thans zeer nuttig dienst doen.

Voor zoover wij weten, werd er nog nimmer mee gewerkt, maar dat is nu toch wel hoog noodig.

De verdere voorzorgmaatregelen, door de Gezondheidscommissie van New-York voorgeschreven, bevelen wij mede beleefdelijk ter overweging aan.

Koloniale Landbouwtentoonstelling te Deventer.

Men schrijft uit Deventer aan „De Maasbode":

Zooals men weet, is de aanleiding tot het houden van deze „show" van Indische landbouwzaken (producten, gereedschappen voor den landbouw enz.) geen andere geweest dan de groote zorg onzer regeering om den landbouw in onze overzeesche gewesten voortdurend op hooger peil te brengen, door de verschillende cultures meer intens te maken, door het gebruik maken van de toegepaste wetenschappen op het landbouwbedrijf.

Een gevolg van dit streven was de splitsing der Wageningsche landbouwschool, waarvan de middelbare koloniale afdeeling alhier zal gevestigd worden (September dezes jaars).

Daar tegenwoordig bij alle onderwijs aanschouwing nummer één is, moest er ook hier een museum aan de school verbonden worden.

Om nu geheel Nederland met deze feiten volkomen bekend te maken, vatte men het plan op den inhoud van dit museum in spe eerst ten toon te stellen.

Nu heeft Haarlem ook een dergelijk museum, dat bovendien voor 't publiek toegankelijk is. Toch is deze tentoonstelling een geheel nieuw evenement door de reuzeninzendingen uit Oost en West, die door de koloniale regeeringen zijn te zamen gebracht.

De geheele tentoonstelling bevat 14 klassen, 63 groepen en duizenden afzonderlijke nummers.

In het kort opgesomd vindt men er: landbouw-producten en de daaruit vervaardigde of bereide stoffen, inclusief tuin-, ooft- en boschbouw; inzendingen betreffende hygiëne, voorstellingen betrekking hebbende op landbouwnijverheid, onderwijs, regeeringszorg, statistiek, volkenkunde, bemesting, bevloeiing enz.

Voor wie nu deze accumulatie van nuttigheden een bezwaar mocht zijn over te gaan tot het bezoeken van deze keurcollectie, zij gezegd, dat er ook nog vele inzendingen zijn, die, in verwijderd verband staande met den eigenlijken landbouw, de aantrekkelijkheid van deze tentoonstelling werkelijk verhoogen.

Vooral oud-stadgenooten, thans in Indië werkzaam, hebben op dit gebied waarlijk gedaan wat in hun vermogen was om te zorgen, dat ook hier het nuttige en het aangename bij elkaar kwamen te staan.

In de eerste plaats moet hier de naam genoemd worden van den 1en luit. der inf. C. L. Becking van Karang-Asem, die een uitgebreide verzameling van speciale Bali-artikelen inzond, die werkelijk hoogst interessant mag heeten.

Eigenlijk merkt men volstrekt niet altijd, dat men op een landbouwtentoonstelling is.

Hier kan men tabak, rijst, koffie, suikerriet, thee, rubber, copra enz. enz. in den natuurvorm zien liggen bij massa's en in alle stadia van bewerking.

Groote kaarten geven een helder beeld van de ligging der landschappen, van den vorm van kraters bijv., terwijl de lava in natura aanwezig is.

De lijvige catalogus (200 pag.), geeft alleen wel 100 soorten van rijst aan, die in flinke hoeveelheden uitgestald liggen. Geheele kisten vol kina staan ter bezichtiging. Zoo zou men voort kunnen gaan, doch waar te eindigen. ?

Ook industrieele inrichtingen hier te lande hebben hun „stands" en daaronder zijn zeer mooie.

Er is een laboratorium voor suikeronderzoek, een inzending van klemmen en stappen voor roofdieren, tot leeuwen en tijgers toe.

Bijbels in alle talen van Indië en ook tooverboeken vol geheimzinnige teekens op boomschors, dat echter als oud, geel papier er uit ziet, vindt men er.

In één woord het is hier in Deventer geen Indisch landbouwmuseum alleen, maar een heusche tentoonstelling met al den aankleve van dien.

Ik zou nog vergeten melding te maken van de cinematische vertooningen die op geregelde tijden elken dag plaats vinden en Zondag zijn begonnen.

Men schrijft verder 15 Juli uit Deventer:

Gisterochtend ving de eerste reeks van conferenties, te houden door geleerden uit het binnen- en buitenland, aan.

Eerste spreker was Dr. F. A. Henry, superintendent of Laboratories enz. te Londen met het onderwerp „De chemische samenstelling van den tropischen bodem".

Deze in 't Engelsch gehouden rede werd door een tamelijk groot aantal deskundigen en belangstellenden bijgewoond. Spr. gaf eerst een beschrijving van de chemische physische werkingen waardoor rotsen in grondsoorten worden omgezet en de bronnen der hoofdbestanddeelen van den grond die van belang zijn voor den landbouw. In het bijzonder werden besproken kali, fosforzuur, en stikstof.

De samenstelling van den bodem uit verschillende deelen der tropen inbegrepen Egypte, Soedan, Britsch Oost-Afrika, Uganda, Nyassaland, Cameroen, Togoland, Britsch Indië, Cuba, en Britsch West-Indië werd dan duidelijk gemaakt met behulp van lichtbeelden terwijl de bijzondere eigenschappen van elk werden besproken.

Verklaard werd, dat hoewel het dikwijls nog niet mogelijk is, om bepaalde conclusiën te trekken aangaande de productiviteit van den tropischen bodem voor particuliere doeleinden, van de analyses toch zeer waardevolle inlichtingen worden verkregen met betrekking tot de hulpbronnen en den aard van plantenvoedsel in den grond en in vele gevallen toch dienen ter aanwijzing van de rentabiliteit, enz. van den bodem voor particuliere oogsten.

Over 't algemeen zijn de tropische grondsoorten tamelijk goed voorzien van kali en fosforzuur doch dikwijls arm aan kalk en stikstof, de eerste dikwijls vervangen zijnde door magnesia.

Daar kalk een belangrijke stof is om humusvorming te bevorderen zal dikwijls gestreefd moeten worden naar toevoeging ervan, doch in vele gevallen is kalk moeilijk of niet in de tropen te verkrijgen.

Vervolgens sprak prof. C. Hartwich van het Pharmaceutisches Institut over „Genussmittel der tropischen Länder; der Sirihgebrauch."

Dr. F. Heim uit Parijs die eveneens een lezing zou houden, was door familie-omstandigheden verhinderd.

De vierde spreker was dr. A. H. Berkhout, leeraar aan de Rijks Hoogere Landbouwschool te Wageningen, die de „caoutchouc" behandelde.

Gisteravond waren we in de gelegenheid, weder eenige speciaal Indische films te zien in de Bioscoop der Tentoonstelling.

Ze behoorden tot de films, vervaardigd door de daarvoor uitgezonden expeditie van het Koninklijk Instituut te Amsterdam, gesteund door de Regeering.

We zagen allerlei bekroonde veesoorten op Java, paarden enz., alsmede een volledige beschrijving in beeld van de kinacultuur, oogst en bereiding. Technisch volmaakt, is deze film ook door den inhoud buitengewoon interessant. En leerzaam tevens.

Deze bioscoop verricht door dergelijke projecties goed werk.

Ingezonden Stukken.

De droge Cultuur
of
De verovering der Woestijnen.

Droge Cultuur- en Landbouw.

Volgens de etymologie is droge cultuur- landbouw in werkelijkheid cultuur op een droog of schraal land, een, landbouw-metode, die zich de oplossing voorstelt, loonende oogsten te verkrijgen in streken, die jaarlijks, wat den regenval aangaat, minder dan 50 cM. water krijgen. Irrigatie, die reeds lang hetzelfde probleem in verschillende streken oplost, moet niet verward worden met droge cultuur. De uitvoering hiervan is inderdaad niet altijd uitvoerbaar, hetzij om den grooten afstand van het water, of ook door het te hooge bedrag der installatiekosten. Droge cultuur wordt daarentegen toegepast — of beweert toegepast te worden — waar irrigatie onmogelijk is: zij geeft in het kort voor, de algemeene oplossing van het probleem te zijn, waarvan zij slechts een bijzondere oplossing is.

Deze oplossing bedoelt niet een autonome en oorspronkelijke landbouw. Zij erkent de in alle tijden en alle landen fondementeele beginselen van den landbouw en onderwerpt zich eraan, maar zij past hem toe op toestanden, waarover de landbouw zich totnutoe niet had behoeven te bekommeren; de laatste toch heeft zich, in den vorm, dien men „klassiek" zou kunnen noemen, alleen in de vochtige streken der planeet ontwikkeld. De beteekenis van de droge cultuur is dus vooral van economischen aard en in dien geest is zij overigens aanzienlijk, daar het ensemble der landen, waarop zij toegepast kan worden, niet minder dan drie vierden van de waterhoudende gronden bedraagt—'t is niet in de tweede plaats, door een soort terugslag, dat zij aan de algemeene landbouwwetenschap voordeelig kan zijn door haar er toe brengen haar methodes te omschrijven.

Wat de natuur der toepassing aangaat, waardoor de droge cultuur tot stand komt, deze wordt door de volgende tegenstelling aangeduid.

In vochtige streken is het voornaamste probleem van den landbouw het behouden van de vruchtbaarheid van den grond, die uit den aard der zaak vrij zwak is.

In droge streken staat het bewaren en nuttig gebruik van het weinig overvloedige water voorop, terwijl daarentegen de natuurlijke vruchtbaarheid in het algemeen vrij groot is.

Theoretische grondslag van de droge Cultuur

Het is a priori geen feit, dat droge cultuur mogelijk is. Een zekere hoeveelheid water is voor de ontwikkeling van elke plant noodig. Is het water, dat de droge gronden kunnen leveren, in voldoende hoeveelheid aanwezig niet alleen om het plantenleven mogelijk te maken maar ook om het verbouwen loonend te doen zijn?

Men heeft talrijke proefnemingen gedaan om de hoeveelheid water te meten, die voor het verkrijgen van een kilogram droge plantenstof noodig is. Haar resultaten verschillen te gelijk volgens de waargenomen planten en voor dezelfde plant volgens de voorwaarden van den grond, de temperatuur, de vochtigheid, enz. Zoo heeft men in een vochtige streek zooals Wisconsin of Duitschland voor het verkrijgen van een kilogram droge stof 271 liter water voor maïs en 477 voor erwten noodig, terwijl men voor dezelfde planten in een droge streek, zooals Utah 589 (maïs) en 1118 (erwten) noodig heeft. De betrekking tusschen de benoodigde hoeveelheid water in vochtigen grond en die noodig in drogen grond is dus ongeveer van een tot twee. In een bijzonder geval, als dat van koren wijzen de proefnemingen van Utah uit, dat 1048 liter water noodig zijn om 1 kilogram koren te krijgen — tien ton van 100 liter om een flesch vol van een liter te krijgen. In de werkelijkheid is dit cijfer overdreven en heeft zij betrekking op cultuurvoorwaarden, die als zeer slecht verondersteld worden Indien men ze eenvoudig als gewoon voorstelt, kan men de hoeveelheid water, die op drogen grond 1 kilogram koren zou leveren op gemiddeld 750 liter schatten Van den andere kant moet men op 1 kilogram koren droge stof het stroo, dat ongeveer de helft weegt, er afrekenen; er is dus om 1 kilogram graankorrels te krijgen (nutige stof) 1500 liter water noodig. Deze gegevens aangenomen zijnde, kan gemakkelijk berekend worden, dat op een terrein met een jaarlijkschen regenval van 30 centimeters water, indien dit geheel nuttig opgebruikt wordt, 24 hectoliter koren per hectare wordt verkregen. Aangezien dit totaal nuttig verbruik van water trouwens denkbeeldig is, moet men veronderstellen, dat zij tot de helft teruggebracht is, men zal dan een opbrengst van 24 hectoliter koren per hectare voor twee jaar krijgen, dat een loonende oogst is. Door soortgelijke berekeningen zou men kunnen vaststellen op welke minima van regen andere culturen mogelijk zijn. Het algemeen resultaat is de theoretische mogelijkheid van droge cultuur in een vrij groot aantal gevallen.

Praktijk van de droge Cultuur.

Het fondementeele probleem van de droge cultuur is dus den waterval in den grond vergaren met het maximum van effect. Men moet het water in den grond vergaren en bijv. niet in boven den grond liggende reservoirs, om twee redenen.

1e. Door de wortels heeft de geheele opname van water door de plant plaats;

2e. In den grond heeft het natuurlijk verlies van water met de minste kracht plaats, op voorwaarde dat het niet tot een hydrostatisch peil kan zakken.

Het regenwater nu gaat voor de cultuur op drie wijzen verloren:

Een gedeelte blijft niet op de plaats: het vloeit weg.

Een gedeelte dringt in den grond, blijft bij de oppervlakte en verdampt direct in de lucht.

Een gedeelte dringt dieper door en bereikt het grondwaterpeil.

Ten gevolge zelf van den weinig overvloedigen regenval is deze laatste oorzaak van verlies onbeteekenend in droge streken: men behoeft er geen rekening mede te houden.

Het verlies door wegvloeien is grooter, maar het kan gemakkelijk in een sterke mate verhinderd worden: het is werkelijk gemakkelijk dit te bereiken. Het feit zelf van de cultuur is in het algemeen daar voldoende, waar het voorkomt; als het regenseizoen samenvalt met het omploegen, vervullen de ploegvoren die rechtstandig op de hellingslijn van het terrein getrokken worden, denzelfden dienst door een serie horizontale reservoirs te vormen.

De verdamping aan de oppervlakte is de belangrijkste oorzaak van waterverlies in drogen grond. Zij bereikt zulk een hoogte, dat een streek van dit type gelijk gesteld kan worden met andere, waar volgens natuurlijke voorwaarden verscheiden malen meer water verdampt, dan er in den vorm van regen valt. In Wyonmong bereikt deze verdamping zevenmaal de hoogte van den regen; en dit coëfficiënt stijgt soms tot 13,19 en zelfs 35,2, zooals in Arizona waar bij een regenval van 72 cM., de verdamping van een openliggende watervlakte 2.50 M² is.

Het beste midden tegen dit noodlottige verschijnsel is vrijwel paradoxaal: het bestaat toch daarin de verdamping te versterken, doch gedurende een zoo kort mogelijken tijd, zoodat de oppervlakte van den grond bijna geheel droog wordt; hij vormt dan een droge korst, die den ondergrond nog vol water van de bovenliggende lucht scheidt: het is een soort „breuklaag", die als een waterdichte wand van een vat zich tegen het normaal verloop van de opstijgende capillariteit verzet. In eenige onbebouwde, warme en lichtrijke streken vormt die korst zich natuurlijk. Als de regens in tijden van niet-bebouwing vallen, dan bevordert men haar verschijnen door omploeging, die den bouwgrond in innige aanraking met de lucht brengt. Of men brengt op den braak liggenden grond een bovengrondsbouw met zeer weinig diepe wortels, die door de intense werking van de opslorping en de verdamping der planten plotseling die oppervlakte doet verdrogen en de dieper liggende vochtigheid ongemoeid laat. Als eindelijk de warmte ergens niet voldoende is om die korte en krachtige verdamping te verkrijgen, dan vormt men zelf die korst doch door een geheel tegenovergesteld middel, door dien grond beschaduwd te houden of door hem met stroo en riet te bedekken; de breuklang is dan een verzadigde oppervlakte in plaats van een droge.

Indien de droge cultuur met het watervergaren van water onder de bovenlaag geslaagd is, wat haar eerste plicht is en die het overgaan tot de bebouwing in staat stelt, dan staat men voor een nieuwe moeilijkheid nl. de *uitwaseming* der planten. Dit verschijnsel, dat in alle landen constant en noodig voor de plantenphysiologie is, is buitengewoon sterk in droge streken; indien men er niet goed tegen waakte, zou spoedig in een ommezien de watervoorraad verspild zijn, die gedurende den geheelen groei voldoende moet zijn en zij zou tegelijkertijd den rijkdom van den grond uitputten. Men keert dit door den grond in de grootst mogelijke vruchtbaarheid te houden door op het feit te steunen, dat de opslorping van water en bijgevolg de uitwaseming des te langzamer plaats heeft naar mate zij meer met voedingstoffen beladen is: wat men bereikt door herhaald en diep ploegen en door braak te laten liggen en door wisselbouw. In een streek als Utah, waar de grond een zandachtig slik is, is men op deze wijze erin geslaagd de uitwaseming voor de opbrengst van een kilogram droge stof (maïs) van 603 tot 252 kilogram te doen dalen.

Dit geval van de uitwaseming toont, hoe de droge cultuur binnen de algemeene voorwaarden van den landbouw blijft, daar de zorg voor het behoud der vruchtbaarheid van den grond — van nature echter rijk— zijn plicht blijft, evengoed als voor den landbouw van vochtige landstreken. Het geheele *verschil* ligt, zooals wij reeds gezegd hebben, in de volgorde der zorgt; terwijl in vochtige landen de vruchtbaarheid eerst komt dan zorg, komt zij in droge streken later — maar zij is niet minder verplicht. Zij is het, die, het waterprobleem eenmaal opgelost, ten slotte tot de keus der oogsten dwingt, het bepalen van de volgorde van het gebruik, afgewisseld door gecultiveerd braakland op een zelfde terrein en de details van het ploegen en zaaien.

Belangrijkheid en toekomst van de droge Cultuur

Het is zeker, dat de cultuur van droge of halfdroge gronden een zeer oude zaak is. Het was inderdaad de voorwaarde van de meeste oude en duurzame beschavingen — Europa uitgezonderd — voor welke, zooals China, Palestina, Egypte, Mexico, Peru, de landbouw de eerste grondslag van hun rijkdom was. Sedert zijn al die landen weer tot hun oorspronkelijke droogheid teruggegaan en is de landbouw-wetenschap in vochtige streken opgekomen. Alleen in onzen tijd heeft economische noodzakelijkheid gedwongen gronden opnieuw onder cultuur te nemen, die reeds lang verlaten waren. Het herleven van de droge cultuur bestaat dus slechts in het geven van een nieuwen naam aan een zeer oude prakrijk?

Het is niet verboden het aan te nemen. Maar men moet er wel acht op geven, dat die naamgeving

1o Samenvalt met een geheel nieuwe intense beweging op het gebied van den landbouw; 2o. dat zij voor zichzelf een diepe beteekenis heeft, die van den overgang van een empirische en onbewuste praktijk, dat zij niet genoemd behoeft te worden, tot een bewuste werkzaamheid, die een algemeenen regel volgt en deze bewustheid door een nieuwen en eigen naam stempelt. Van dit standpunt heeft de droge cultuur, die, zooals men gezien heeft, noch een werkelijke, noch een groote herleving in het landbouwwezen is, een zeer groote historische waarde. Zij is én een weinig het resultaat én een weinig de parallel van de groote beschavingsbeweging, die, sedert eenige eeuwen de Europeesche mensch tot het exploiteeren der industrieele, minerale en vegetale rijkdommen heeft gebracht, welke de natuur *op alle punten der planeet spontaan aanbiedt*. Zijn eigen rol is het bruikbaar maken, de vrijwillige en kunstmatige verovering van die onmetelijke woestijnachtige landstreken, die totnutoe door een te zwak en te weinig ondernemend menschdom ongerept werden gelaten.

Amsterdam. R. A. OOSTERHOUT.

Berichten uit de Kolonie.

Kerkelijke Berichten.

Het spijt ons, dat wij iemand, dien wij hoogelijk vereeren, thans zeer onaangenaam zullen zijn, juist door hem te eeren. Maar openlijk hier hulde te brengen aan een Priester op zijn veertigjarig jubilé is plicht van dankbaarheid.

Donderdag, 15 Augustus a.s. zal het 40 jaar geleden zijn, dat de Zeereerw. Pater LUDOVICUS MARIA JANSEN de H. Priesterwijding mocht ontvangen. In deze 40 jaren heeft Pater JANSEN getoond een man naar Gods Hart te zijn, een ijverig, voorbeeldig Priester, een onvermoeide Missionaris. In de dagelijksche H. Offerande bracht Hij ook, iederen dag opnieuw, het offer van zich zelf voor Christus en Zijn Kerk. Dat is de groote luister van dit Priesterjubilé, dat deze Offeraar ook zich zelf voortdurend geofferd heeft, zonder eenig voorbehoud, zoo volkomen mogelijk. Nooit heeft Pater JANSEN zich zelf gezocht, maar altijd zich geheel gegeven, met al zijn krachten zich wijdend aan het heil der zielen.

Wat een kostbare Hemelgave is zulk een Priester voor een Missie! Wat een onwaardeerbaar voorrecht voor Curaçao zulk een Priester bijna de volle veertig jaar bezeten te hebben!

In Pater JANSEN kan men zien, welk een kracht één enkel persoon ontwikkelen kan. Daar is in onze Missie niets groots tot stand gekomen, of Pater JANSEN heeft er krachtig aan medegewerkt. Het Katholieke Vereenigingsleven werd door hem begonnen, de Katholieke school, en de Pers vonden in hem hun steun. Waar lijden verzacht, armoede gelenigd, hulpbehoevende voortgeholpen moesten worden, daar was Pater JANSEN steeds op de eere- en eerste plaats. Maar bovenal openbaarde zich de volle rijkdom in zijn Priesterziel in den biechtstoel en in het predikambt. O, die arme verdwaalden, zij konden geen weerstand bieden aan den liefdevollen roepstem van dezen Goeden Herder.

En nu zijn jaren reeds vele zijn en hij zich terugtrok uit de openbare bediening schijnt deze onverdroten werker niets eerder moede te wezen dan de ruste. Zie Pater JANSEN tusschen zijn „jongens"; met welk een aanhankelijkheid omringen zij hem, omdat hij hen zoo goed begrijpt, zoo eerlijk hun spel weet te regelen, en altijd hen zoo echt hartelijk bejegent. Pater JANSEN leeft voor de jeugd.

En des avonds zet hij zich neder tot schrijven. Reeds een heele reeks deeltjes van *Lectura Catolica* verscheen, terwijl iedere week LA CRUZ een bijdrage ontvangt.

Dwingt zulk een Priester geen eerbied af. En zouden wij hem niet huldigen, nu wij daartoe de gelegenheid hebben?

Van heeler harte wenschen wij Pater JANSEN geluk en hopen over tien jaar zijn gouden feest te vieren.

* *

Vrijdagmorgen zijn de Eerw. Paters LEO KRAMER en PETRUS TER MAAT, verbonden aan het Seminarie te Merida, hier aan gekomen om een paar weken vacantie te genieten. Wij hopen dat het verblijf op eigen Hollandschen bodem hun recht aangenaam moge wezen.

Hoog bezoek.

De Gouverneur bracht, vergezeld van zijn Militairen Adjudant, Dinsdagmorgen een bezoek aan de scholen van het St. Martinusgesticht.

* *

De Heer KAKEBEEKE is Maandag alhier gearriveerd. Dr. CRAMER is echter van Demerara naar Suriname teruggekeerd.

De „Prinses Juliana"

is Vrijdag van de vorige week in Suriname aangekomen.

Regen.

Zondag heeft vooral de stad een flink buitje gehad. Op Aruba is men aan het planten. Het heeft daar gestort in den nacht van 31 Juli—1 Aug. gedurende een paar uur en verder den geheelen nacht door geregend.

Dokteranood.

In het 3de. district van Curaçao heerscht groote ontevredenheid. Herhaaldelijk bereiken ons klachten over het gebrek aan voldoende medische hulp. Er zijn daar zeer vele zieken en de sterfte is niet gering. Reeds meer dan 120 sterfgevallen dit jaar.

Men klaagt, dat onvermogende armen, die te ziek zijn om vervoerd te worden, geen dokter bij zich kunnen laten komen.

Is daar nu niets aan te doen? Zou het niet mogelijk wezen voor eenigen tijd, zoolang er zoovele zieken zijn, de menschlievende hulp in te roepen van de Officieren van Gezondheid van Harer Majesteits „Zeeland"?

Als het Gouvernement den buitengewonen toestand van ziekte en ellende bloot legt, en een rijtuig beschikbaar stelt, zullen genoemde Doktoren, misschien dagelijks, of een paar maal per week, wel te vinden zijn om eenige ziekliggende armen van het 3de District in hun huis te bezoeken. De Districtmeester weet de adressen en zal hun gaarne den weg wijzen, daar zijn wij zeker van.

Op deze wijze zouden de arme zieken toch niet van alle medische hulp verstoken blijven.

Zeevaartschool.

Met genoegen zagen wij, dat allen die opgeleid willen worden in de zeervaartkunde, zich op kunnen geven bij den Gouvernementssecretaris.

Jammer, dat het bijwonen dezer lessen niet verplichtend kan gesteld worden voor alle aspirant-zeelieden. Dat vaart nu dikwijls zonder iets van de zeevaart af te weten, en wordt slecht met schade en schande wijs in de harde oefenschool der ondervinding.

Als er geen menschenlevens op het spel stonden, kon men het aan de zeelieden zelf overlaten. Nu mag geen menschenleven gewaagd worden en zou in de toekomst niemand meer verlof mogen krijgen om te varen, tenzij op vertoon van diploom.

Wij hopen, dat de zeevaartschool tot stand kome en druk worde bezocht.

St. Martin – Vrijhaven?

Gedurende het 2e kwartaal van dit jaar werd op St. Martin N. G. ontvangen aan accijns op gedistilleerd, wijn en bier de somma van f 41.80!!

Uitvoer.

We gaan vooruit. Curaçao voerde uit

aan	1e kwartaal	2e kwartaal
hoeden	30.692	31.212 doz
steenkool	12.938	13.513 ton.

De uitvoer van hoeden en steenkolen is dus stijgende. En toch gaan we weer niet vooruit. Want, ofschoon we ± 600 dozijn hoeden meer uitvoerden, is de waarde f 140.064 of ± f 80.000 minder, dan in het 1e kwartaal, toen het f 227.814 bedroeg. Hoe rijmt zich dat met het feit, dat over het algemeen de waarde der hoeden stijgende was?

Koninginnedag.

De Feestcommissie heeft gisteren het program der feestelijkheden ter viering van Harer Majesteits verjaring gepubliceerd.

En ja, daar is wat nieuws gevonden! Op den vooravond van het feest geeft het Curaçaosch Philharmonisch Orkest een uitvoering in het Wilhelmina-paviljoen.

Op den feestdag zelf is er een kinder-aubade voor het Gouvernementshuis.

Des namiddags om 5 uur een voetbalmatch op het terrein bij het Militair Tehuis.

De overige nummers bevatten een variatie op het oude thema. 't Kan moeilijk anders.

Zeer prijzenswaardig vinden wij verder vermeld, dat de armen in de buitendistricten dien dag ook bedeeld zullen worden.

De Commissie heeft alle eer van dit echt feestprogram. Wij wenschen den Heeren veel succes!

Officieele berichten.

Wegens zijne benoeming tot Officier van gezondheid der tweede klasse bij het personeel van den geneeskundigen dienst van het leger in Nederlandsch-Indie, is aan den geneeskundige bij den Gouvernements-geneeskundigen dienst in de kolonie Curaçao, L. G. Bergen, eervol ontslag als zoodanig verleend.

Gedurende den verloftijd van den heer W. C. J. van Leeuwen, is de heer G. B. Dussel belast met de functien van schoolopziener in de kolonie Curaçao.

Ratten en Muizen.

Gedurende de laatste 8 dagen werden in het fiscalaat aangebracht en door middel van petroleum verdelgd

115 ratten
351 muizen.

Dankbetuiging.

Ontvangen nieuwe tijdtafels der H. A. Line, Leyland Line en Harlison Line. Aan de Agenten dier lijnen onzen oprechten dank.

Marktbericht van den Curacaoschen Handelsbond.

Van 9 Augustus 1912.

AARDNOTEN (Pindas) per KG		0 22
ZOUT per vat van 130 K.G.........	f	0 80
DIVIDIVI per K,G.........................	,,	0 05
ORANJESCHILLEN per KG. 1st kw.	,,	0 70
id. per KG. 2e kw.	,,	0.60
HUIDEN per K.G.........................	,,	0.60
GEITENVELLEN per K.G............	,,	1.20
WOL per K.G............................	,,	0.12
SCHAPENVELLEN per stuk.........	,,	0.50
BEENDEREN per K.G................	,,	0.02
RECINUS–ZAAD per K.G.............	,,	0.05
STROOHOEDEN (hipijapa):		
Kwaliteit No, 1...........per dozijn	,,	3.75
,, ,, 1 (gebleekt),, ,,	,,	3.87½
,, ,, 2 ,, ,, ...	,,	5.—
,, ,, 3 ,, ,, ...	,,	——
,, ,, 3 ,, ,, ...	,,	——
,, ,, 4 ,, ,, ...	,,	7.—
,, ,, 5 ,, ,, OLA	,,	— —
,, ,, 6 ,, ,, ...	,,	975.
,, ,, 7 ,, ,, ...	,,	9—
,, ,, 8 ,, ,, OLA	,,	—
,, ,, 9 ,, ,, ...	,,	12.50
,, ,, 10 ,, ,, OLA	,,	10—
,, ,, 11 ,, ,, ...	,,	15
,, ,, 12 ,, ,, OLA	,,	
,, ,, 13 ,, ,, ...	,,	
,, ,, 14 ,, ,, OLA	,,	
,, ,, 15 ,, ,, ...	,,	18

Muziekuitvoering.

te geven door de Militaire Kapel

Zondagavond om 7.30 OVERZIJDE.

PROGRAMMA.

1	Seminaristen	Marsch	Hannusch
2.	Le poête et le paysan	Ouverture	Suppé
3.	Herbstweisen	Walzer	Waldteufel
4.	Sardanapale	Fantaisie 1e. uitv.	E. Launay
5.	Alte kameraden	Marsch	C. Teike
6.	Fantaisie sur Tännhäuser		R. Wagner
7.	Paraphrase Loreley		Nesvadba
8.	Curaçao- danspotpourri No 3		J Boskaljon

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN.

Buitenland.

EUROPEESCHE VRAAGSTUKKEN.

Mag men de „Hamburger Nachrichten" gelooven, dan heeft keizer Wilhelm in zijn onlangs te Hamburg gehouden rede een nu juist niet malsche critiek uitgeoefend op degenen, die het de Duitsche regeering zeer euvel duiden, dat deze, om een oorlog met Frankrijk en Engeland te vermijden, de Duitsche oorlogschepen van de Marokkaansche kust teruggeroepen heeft.

De onderhavige critiek moet aan de bedoelde „aan wal staande stuurlui" niets meer of minder dan het volgende te slikken gegeven hebben: „Wie nog nooit de verantwoordelijkheid voor het wel en wee „van een groot volk en het leven „van tallooze duizenden soldaten „op zich heeft voelen drukken, kan „gemakkelijk een grooten mond opzetten over de noodzakelijkheid, „de eer van de Duitsche vlag te „handhaven. Wie echter de verantwoordelijkheid wel voelt, zal zich „daarentegen laten leiden door de „overweging, dat de Duitsche vlag „niet lichtvaardig aan den stok mag „worden gebonden."

Of deze vermaning uit de mond van keizer Wilhelm of uit de redactioneele pen der „Hamburger Nachrichten" zelve afkomstig is, is een quaestie, welke o.i. veel minder gewicht in de schaal legt dan de ongetwijfeld door ieder waarachtig vriend des vredes gehuldigde opinie: De Duitsche regeering heeft zeer verstandig gehandeld, dat zij voor het handhaven der Duitsche vlag op de kust van Agadir met Frankrijk en Engeland geen oorlog uitgelokt heeft, welke niet alleen de knoken der Pommersche grenadiers niet waard was, maar haar ook, evenals thans Frankrijk, midden in het Marokkaansche wespennest gedreven zou hebben.

Met dit te constateeren, bedoelen wij echter niet, onze onvoorwaardelijke goedkeuring te hechten aan een politiek, welke uit vrees voor z.g. „wespensteken", een staat welke zich op wederrechtelijke wijze hetzij aan buurman's grondgebied, of aan leven en de eigendommen der eigen onderdanen vergrijpt, feitelijk ongestoord zijn gang laat gaan. Het tegendeel is veeleer het geval.

Zoo keuren wij het in eenige der groote mogendheden van ons wereld-deel ten zeerste af, dat zij eenerzijds Italië niet belet hebben, door middel van list en ruw geweld te pogen, zich met Tripoli en Cyrenaïka en andere stukken van het Turksche grondgebied te verrijken, en anderzijds niet reeds vóór jaren den „zieken man" van de Bosforus tot het inzicht gebracht hebben: Wil ik in het bezit blijven van het huidig schamel overblijfsel der wereldmacht van de vroegere kaliven, dan moet ik eerstens de volgelingen van den „profeet" hetzij goed of kwaadschiks aan het verstand brengen, de in Albanië, Armenië, of elders in het Turksche rijk wonende Christenen niet te berooven en te vermoorden, doch menschwaardig te behandelen.

Tweedens deze laatsten noch in het vervullen hunner godsdienstplichten, noch in de regeling hunner kerkelijke aangelegenheden, en evenmin in hun strevingen naar het genot van meer sociaal-economische welvaart hinderen. Derdens mij beijveren om alom in het Turksche rijk orde en vrede te doen heerschen.

Welke zijn de oorzaken, of drijfveeren van de „*non-interventie*" gedragslijn, welke de bedoelde groote Europeesche mogendheden tegenover den huidigen Italiaansch-Turkschen oorlog en de in het Turksche rijk heerschende anarchie en tyrannie aangenomen hebben? Wat het eerste deel dezer vraag betreft, is het boven allen redelijken twijfel verheven, dat Italië zich wel gewacht zou hebben, zijn omtrent de annexatie van Tripoli, Cyrenaïka, Rhodus en van andere, in de Aegeïsche Zee gelegen, Turksche eilanden beraamde plannen uit te voeren, indien het niet bij voorbaat overtuigd geweest was, dat Duitschland en Oostenrijk, uit

Staat van het aantal vaartuigen die het eiland Curaçao in de maand Juli 1912 aandeden met vermelding van hunne inhoudsmaat.

	ZEILSCHEPEN.			STOOMSCHEPEN.		
		INHOUD IN M³.			INHOUD IN M³.	
	Aantal	Bruto	Netto	Aantal	Bruto	Netto
Maand Juli	85	9251	8315	29	215182	136275
Vorige maanden	543	61186	56514	185	1251147	792381
Totaal	628	70437	64829	214	1466329	928656

Niet opgenomen zijn de schepen, die binnenkomen van de kustvaart en van de visscherij.

vrees van anders in een oorlog niet slechts met Italië, maar ook met Frankrijk, Engeland en wellicht Rusland gewikkeld te zullen worden zich gedwongen zouden achten, bedoeld stillen van zijn honger naar andermans grondgebied werkloos aan te zien.

De Duitsche en Oostenrijksche politici zijn toch te goed bekend met het feit, dat Frankrijk het verlies van Elzas en Lotharingen nog steeds te veel betreurt, om daarbij bij voorbaat niet de voorspelling te distilleeren, dat de Fransche natie van den eersten den besten oorlog, waarin Germanje gewikkeld mocht worden, gebruik zal maken, om zich weer in het bezit dier in 1870 verloren provinciën te stellen.

Evenmin als Erankrijk de verovering van Elzas en Lotharingen, kan John Bull het aan Duitschland vergeven, dat dit laatste als gevolg eener verstandige protectionistische politiek en van de bewonderenswaardigen ondernemings- en volhardingsgeest zijner zonen de Engelsche nijverheidswaren steeds meer en meer van de wereldmarkten verdringt.

Evenmin als aan bekendheid met de beide voorgemelde, is de durf van Italië, zich in het Tripolitaansch avontuur te steken, vreemd aan zijn wetenschap, dat de Russische beer nog maar altijd niet te best te spreken is over den hem aangelegden muilband welke hem belet, Constantinopel, de Dardanellen en andere Turksche sleutels van de Middellandsche en Zwarte Zee op te slokken. Een wrevel, welke nà de annexatie van Bosnië en Herzegowina door de regeering der Donaumonarchie in het hart van „Vadertje Czar" ongetwijfeld nog eenige graden gestegen is. Zoodat de mogelijk door de regeering van Oostenrijk—Hongarije gekoesterde vrees, dat, wanneer zij er mocht toe overgaan, Turkije in den huidigen oorlog de behulpzame hand te bieden, zij de monarchie aan aanvallen van den Russishcen beer zou blootstellen, geenszins denkbeeldig genoemd kan worden.

Wie dit laatste soms in twijfel mocht trekken, zouden wij wel de vraag willen stellen: Zou de herhaalde pressie, welke Rusland onlangs op de Porte in zake de openstelling en vrije vaart op de Dardanellen uitgeoefend heeft, wel geheel en al vreemd zijn aan afgunst en naijver over het feit, dat de Donaumonarchie zich in den vorm van Bosnië en Herzegowina van een lekkere brok van den Turkschen boterham meester gemaakt heeft? Evenals voor Duitschland de te zijnen opzichte door Frankrijk en Engeland gekoesterde *animositeit*, was en is voor Oostenrijk het niet-bevredigen van Rusland's verlangen naar het bezit der Turksche Middellandsche- en Zwarte Zeesleutels een allessins verklaarbare en gegronde reden, om tegenover den huidigen Italiaansch-Turkschen oorlog zich „*neutraal*" of op een afstand te houden. Weshalve het voor zoover het de Donaumonarchie betreft, het goed recht dier idee feitelijk geen verdere verdediging behoeft. Zooals b.v. door een herinnering aan het feit, dat de „*Irredentisten*", of m. a. w. de Italiaansche „eenheidsmannen" Oostenrijk nog altijd Triëst en andere met een grootendeels van Italiaansche afkomst zijnde bevolking gezegende landstreken zoodanig benijden, dat de voorstelling geenszins te gewaagd is: Zoodra Oostenrijk in een buiten. of binnenlandschen oorlog gewikkeld mocht worden, zullen de *Italianissimi* niet verzuimen, hun uiterste best te doen, om Italië met de bedoelde „monarchie"-deelen op wederrechtelijke wijze te verrijken.

INGEZONDEN MEDEDEELINGEN

Las propiedades alimenticias y nutritivas del aceite de higado de bacalao dependen en absoluto de las grasas que entran en la composición natural del aceite. Estas grasas son digeridas y asimiladas con mucha más facilidad que las otras, debido á la presencia en el aceite de bacalao de ciertos compuestos lerevados del hígado, que permiten la pronta emulsificación del aceite por los fluidos del estómago — y hacen que su absorción por la membrana mucosa se lleve á efecto con más facilidad y con más rapidéz que la de ninguna otra grasa.

Como se ha pretendido por algunos industriales recomendar el aceiet de petroleo como un sustituto de-- aceite de hígado de bacalao, debemos advertir por el bien de los mismos enfermos, que el aceite de petroleo es una substancia mineral, que si se usa internamente es expelida íntegra por las evacuaciones intestinales, causando á la larga inflamación de las vías digestivas. Carece por lo tanto de por la piedad esencial de todo alimento, la de ser asimilable y volverse parte de los tejidos orgánicos y no puede ni remotamente compararse con el aceite de hígado de bacalao, cuya apropiedad de nutrir y fortalecer los organismos débiles lo han hecho tan necesario y tan justamente apreciado en todo el mundo.

Advertentien.

De door den Hoogedelgestrengen Heer Gouverneur van Curaçao goedgekeurde

Weldadigheids-Loterij

ten bate van het

Oranje-Fonds

zal plaats hebben op Vrijdag den 16 Augustus 1912 des morgens ten 9 uur in de Raadzaal ten overstaan van den Edelgroot Achtbaren Heer Procureur Generaal of door iemand door Z.E.G.A. te vervangen.

Photographische Inrichting.

Soublette et Fils,

HOFPHOTOGRAFEN

VAN

H. M. de Koningin der Nederlanden

BEKROOND

te Amsterdam 1883,
„ Antwerpen 1885,
„ Chicago 1893, en
„ Curaçao, Eerste Prijs Eeremedaille, 1904.
„ Brussel, 1910

Curaçao, Waterkant, Otrabanda.

Adverteert steeds

IN DE

Amigoe di Curaçao

Hierbij wordt ter kennis van het publiek gebracht dat Zaterdag 27 Juli e.k. in het Schottegat een aanvang zal worden gemaakt met het verbrijzelen van rotsen van het onderzeesche rif, gelegen ten Zuiden van het buskruitmagazijn en dat het levensgevaarlijk kan zijn het daar gestationneerde ontstekingsschip op korter afstand dan 50 M. te naderen.

Curaçao, den 26n. Juli 1912.

De Procureur-generaal,

J. B. GORSIRA.

3—3

Met het oog op de besmettelijke ziekte, die te Pto. Rico heerscht, beveelt de ondergeteekende aan, dat alle verzamelingen van mest en vuil, die zich hier op gronden of plaatsen bevinden, door de eigenaars, huurders of gebruikers daarvan onverwijld worden opgeruimd.

De Procureurr-Generaal

J. B. GORSIRA.

3—3

Daar het wenschelijk is ratten en muizen, die besmettelijke ziekten kunnen overbrengen, zooveel mogelijk te doen verdelgen, zal tijdelijk voor elke doode rat, die aan het hoofd bureau van Politie in de Willemstad (fiskalaat) en het bureau aan den Waterkant der Overzijde, wordt gebracht, 10 centen, en voor elke muis 2 cent worden betaald.

De Procureur-Generaal.

J. B. GORSIRA.

3—3

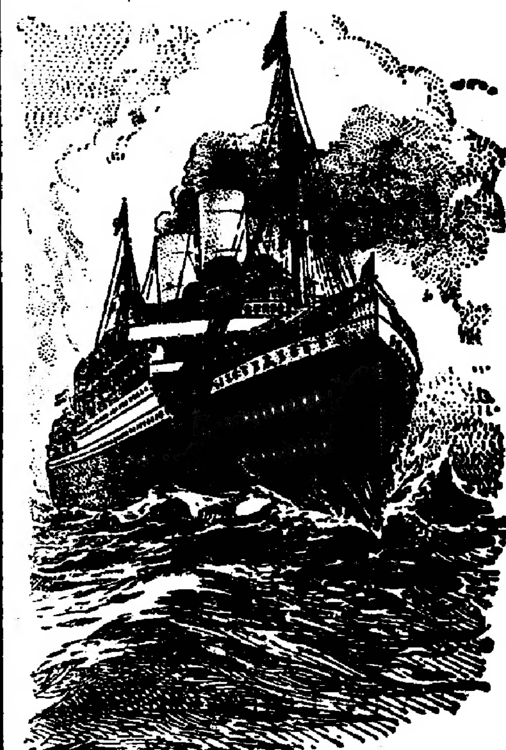

Hamburg-Amerika-Linie.

Gevestigd in 1847.

Geregelde Vracht- en Passagier—Dienst onderhouden door 58 verschillende Lijnen, met 350 Havens in alle Werelddeelen.

Dienst tusschen Europa-West-Indie-Venezuela-Colombia.

Lijn I. *Aankomst* te **Curaçao**: van Europa en tusschen havens, den 1sten van elke maand. *Vertrek* van **Curaçao**; naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas Havre en Hamburg den 2|3 den

Lijn IV. *Aankomst* te Curaçao van Hamburg—Antwerpen en St. Thomas den 10 van elke maand. *Vertrek* van Curaçao naar Pto. Colombia, Cartagena Colon en Centraal America, den 10|11.

Lijn III. *Aankomst* te Curaçao van Haiti enz. den 15|16 van elke maand. *Vertrek* van Curaçao naar Venezuela, Trinidad, St. Thomas, Havre en Hamburg; den 17 van elke maand.

Passagiers-vervoer naar alle plaatsen, welke door bovengenoemde lijnen worden aangedaan.

Behalve de stoombooten van bovengenoemde lijnen, doen *eventuee* ook andere Passagierschepen der Maatschappij, deze haven aan, die over St. Thomas direct naar Europa varen, en de reis in ongeveer **15 dagen** volbrengen.

De Passagiers-schepen der Hamburg-Amerika Lijn zijn alle voorzien van de noodige toepassingen voor de veiligheid en comfort der opvarenden.

Prijs der Passage naar Havre of Hamburg:
I Klas: $ 110; III Klas: $ 50—A. G.
Retour Biljetten: 10% afslag op de heen- en terugreis.

Voor verdere inlichtingen vervoege men zich tot

EDWARDS, HENRIQUEZ & Co.,

Agenten.

SE OFRECEN DE VENTA

las siguientes casas en Heeren-Straat

Nº 2, 4, 5, 6.

Ocúrrase al Señor JAMES ALVARES CORREA por informes

Curaçao Junio 25 de 1912.

VOOR DE HUISMOEDERS

Wilt gij in uw huis ongelukken voorkomen, zoo raden wij U aan

GEBRUIKT ALTIJD

„LUZ DIAMANTE"

VAN

Longman Martinez,

NEW-YORK.

Dit is de eenige petrolie, welke gedurende de laatste 37 jaar geen enkele ramp veroorzaakt heeft. Geen gevaar voor ontploffing, geen rook, geen stank. Volkomen veilig.

1 Te koop bij C. WINKEL EN ZONEN.

IETS NIEUWS!

DE BREIMACHINE.

Met dit toestelletje kan zelfs een kind vlug en netjes

BREIEN en VERSTELLEN

kousen, sokken en alle soort breiwerk, van katoen, wol, garen of zijde.

Het mag in geen enkel huisgezin ontbreken.

Het gebruik is zeer eenvoudig en geeft verrassende resultaten.

Iedere breimachine wordt verzonden met volledige toelichting omtrent de wijze van werking.

Het wordt verstuurd zonder verdere onkosten na vooruitbetaling van

TWEE DOLLAR

in Amerikaansch goud, bankpapier of andere gangbare munt aan

Sociedad Patent Magic Weaver.

Paseo de Gracia, 97—Barcelona.—España.

14—6.

HAVEN-NIEUWS.

VAN 3 AUG.—17 AUG.

Schip	Kapitein	Aankomst	van	Vertrek	naar
Maracaibo	G W Goodman	8 Aug.	New-York	8 Aug.	Maracaibo
Pr. Fr. Hendrik	H J v d Goot	8 „	Amsterdam	8 „	New-York
Zulia	S S Morris	31 Juli	Maracaibo	31 Juli	New-York
Maracaibo	G W Goodman	9 Aug.	Maracaibo	9 Aug.	New-York
Merida	A Johanson			5 „	La Guayra
Merida	A Johanson	7 „	La Guayra	8 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	8 „	New-York.	8 „	La Guayra
Pr Willem V	De Bruyn	11 „	New-York	12 „	Amsterdam
Merida	A Johanson	14 „	Maracaibo	14 „	Maracaibo
Philadelphia	H Highborn	13 „	La Guayra	14 „	New-York
Venezuela		13 „	La Guayra	18 „	Maracaibo
Zulia	S S Morris	17 „	New-York	17 „	Maracaibo
Prins Willem III	C v Baaren	17 „	Amsterdam	18 „	New-York
Venezuela		17 „	Maracaibo	18 „	La Guayra
Aquila	Anderson	2 Aug	Norfolk	8 Aug.	Cuba
Città di Milano	Ferraro	5 „	Colon	5 „	Génova
Virginia	Hohlfeld	2 „	Hamburg	5 „	Hamburg
Louisianian	Mercer	2 „	Liverpool	2 „	Pto Colombia
Schwarzwald	R Rauschenplat	7 „	Colón	8 „	Hamburg
Niederwald	L Schubarth	10 „	Hamburg	10 „	Colón
Mercian	Harrocks	11 „	Liverpool	11 „	Sta Marta
Montevideo	Lloirin	16 „	Colón	16 „	Barcelona
William Cliff	Hannaford	17 „	Liverpool	17 „	Sta Marta

Schoeners.	Aankomst.	van	Schoeners.	Vertrek	naar
Juan Luis H	8 Aug.	Aruba	*Juan Luis H*	8 Aug.	Aruba
Refugio H	4 „	Aruba	*Refugio H*	5 „	Aruba
Frieda H	7 „	Maracaibo	*Carlota H*	6 „	Maracaibo
9 de Abril	7 „	Aruba	*Virginia H*	6 „	Vela de Coro
Dilia D	8 „	Pto. Rico	*Maracaibo V*	6 „	Maracaibo
Clara C	8 „	Rio Hacha	*Yane V*	6 „	Cuba
Maria H	10 „	Maracaibo	*Saeta V*	7 „	Pto Cabello
			La Preferida	10 „	Maracaibo
			Olga Lucila	13 „	Rio Hacha

* Deze boot moet natuurlijkerwijs eenige dagen te laat aankomen.

Drukker:

B. L. BOGAERS.